

KANDIDATNUMMER 3058

Sidetall 1 av 11

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo

2014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

1. Det geografiske området der samene her bodd
2. Den etniske folkegruppen - Samer.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er et område hvor samene bosatte seg først i Norden.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

Noen baserer sin identitet på genetisk faktorer, noen på morsmål og de andre på personlige ønsker eller på kombinasjon av disse faktorer.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

I siida-systemet samlet en gruppe samer sammen, etablerte småsamelandsbyer, også flyttet de fra sted til sted for å utnytte naturen.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Årsaken var at de bodde spredt og ikke greide å samle samene for å organisere motstanden mot koloniseringen.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornorskingspolitikken overfor samene ble praktisert.

- 1) Språkpolitikk - Alle undervisningen måtte foregå på norsk på skolen.
- 2) Jordbrukspolitikkk - Jord bare kunne selges til norske statsborgere som kunne lese og skrive på norsk.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Det står at Sam Myndigeten skal bidra til utvikling av Samenes språk, kultur og tradisjon.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd knytter sammen forskjellige sameorganisasjoner i alle de nordiske landene.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Man var både forbindelsesred mellom mennesker og guds. De helbereder, sosialarbeider og historieforteller.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Han var lederen av religiøs bevegelsen som ble kalt
Læstadianismen etter ham.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Hun er bekymret fordi hun synes at dagens unge misbruker tjueårene i den tro at de har mye tid til å finne ut seg selv og utnytte de viktigste tjueårene

2. Hva er det som karakteriserer gruppen *kidults/twixters*?

De har mer idealistiske meninger om livet. De aner ikke hva de skal gjøre; livet, eller hvor de skal bo. De er usikre og det gjør dem bekymret.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Hun testet arbe Etter å ha testet arbeidslivet i noen år, innså bestem hun det selv at utdanning er viktig. Derfor bestemte hun seg for å gå tilbake til studiene.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" kaller Junaid for en ungdomsperioden når man tror man kan få hva som helst og drømmene skal gå i oppfyllelse.
2. Den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet er tjueårene.
3. På midten av 2000-tallet oppsto ord som "kidults" og "twixters" i USA.
4. Økte valgmuligheter er forårsaket av økt individualisering.
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, blir det desto mindre som må realiseres i trettiårene.

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som forsørger dem.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper er det dyktighet som dyrkes.
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret for denne usikkerheten.
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld at de har for store forventninger.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har kommet tilbake på skolebenken.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ble fanget død,
- å spille ble en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes har fått samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handle om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere hadde opplevd.
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre gjørde hadde gjort var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlet moren seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimeret kvinne, og til slutt forsvann hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale er godt betalt, slik at det er

- å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva skal livet by på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten har blitt
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston hødele ment
- å leve om alt dette, hvis hun hadde levd.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

- (fordi) Fordi de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli så mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (for) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Av den grunn kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av de viktigste periodene i livet.

Hvilken period synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioden i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er lange ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Fra oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun sier at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Stadlig flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vekt på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i stor grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere ønsker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner oss helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, trygge verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Det halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å kjøre maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere typer abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene fer bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer rundt omkring i Oslo, og er allerede på utkikk nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link mellom bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter pris på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Den evige jakten på lykken

I dagens verden søker nesten alle etter lykke og kjemper for å ha et godt liv. Men hva som er det gode liv er fremdeles et diskusjonstema.

Sosialforskerne prøver å finne et svar på spørsmålet hvordan man kan oppnå lykken og skape seg et godt liv.

De foreslår flere ingredienser som kan gjøre livet bedre.

Først sier de at livet uten glede ikke er noe godt liv.

Det å gjøre noe for glede kan skape en "flow". Betegnelsen "flow" kan forklares som lykketfølelsen som kan oppnås når man helt konsentrert gjør noe man virkelig vil å gjøre. "Flow"

kan oppleves for eksempel når man hører på musikk, leser en bok, sitter og snakker sammen med venner osv.

Den andre ingrediensen som forskerne foreslår er frihet. Frihetsfølelsen er en av de viktigste følelsene for meg også.

Forskerne også mener at ikke noe godt liv kan oppnås uten penger. De sier at de som har penger og bruker den på fornuftig måte kan skape seg et godt liv, mens de som misbruker penger ødelegger sitt liv.

Til slutt konkluderer de med at det ikke finnes noe fast forklaring av det gode liv og om hvordan det kan oppnås. Mennesker er forskjellige og det som er et godt liv for meg kan være ikke være så god for de andre.

Jeg er helt enig med denne konklusjonen og mener at lykketfølelsen er veldig individuell. Det er bare oss selv som vet hva som er det gode liv for oss.

I løpet av lykkesøkningsprosessen gjør forskjellige mennesker ulike livsvalg. Noen velger en jobb eller et yrke som kan sikre deres materialistiske behov og god stilling i livet, mens andre foretrekker å leve på en enkel måte.

Do not write
in this space

og ha mer tid til å nyte livet. Hver som er bedre, kan vi ikke si noe om. Men vi må kunne kjenne grenser og ikke overdrive når det gjelder levestilen, ellers kan det føre til dårlige konsekvenser. For eksempel, de som søker etter lykken bare på jobb og kjenner ingen grenser mellom jobb og fritid blir ofte arbeidsnarkomaner og taper lykketfølelsen i det helt fatt.

Til slutt, mener jeg at det viktigste er å innse hva som gir deg glede og lykketfølelsen, og den andre viktigste er å finne tid til å gjøre det som gir deg glede. ~~å til~~.